

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 167.

V Ljubljani, v torek 22. julija 1884.

Letnik XII.

Državni zbor pa sedanje volitve.

(Konec.)

Stara pritožba, katero je umrl liberalni poslanec Friedmann z vso odločnostjo povdarjal, ponavlja se v zbornici v različnih oblikah, namreč pritožba o spridenosti Dunajskih časnikov. Znana Kaminsky-jeva pravda dala je iz nova povod pravičnemu očitjanju.

Preiskovalna komisija je bila voljena. In kaj je spravila na dan? Druzega ne, kakor da so časniki prejeli darila. Občinstvu so se odprle oči in sedaj vé, kako naj sodi o „šoli odraslih“, kakor se imenuje časopisje v liberalnih listih. Za trenotek so bili liberalni listi res malo poparjeni. A nenadoma se čuje vprašanje o severni železnici, in kaj beremo? Da se vse liberalno časopisje poteguje za železnične delničarje proti javni koristi. Prva je jezdarila, kakor se samo ob sebi razume „N. fr. Pr.“

Opozicija je bila v zbornici v veliki zadregi. Na eni strani osebna korist, in ta je gospode nagibala za podaljšanje privilegija severne železnice; na drugi strani pa javno mnenje, ki ni hotelo ničesar vedeti o novem privilegiju. Volilec so interpelovali svoje zastopnike zastran tega vprašanja, a ti so se zvijali na take načine, da bi se morali smiliti najtršemu sreč.

In da so se volilec vzdramili iz spanja, za to je skrbel vitez Schönerer, l'enfant terrible svoje stranke. Ta poslanec je navajen delati na svojo roko. On poklekuj pred maliki, a ne pred domačimi, temveč inostranskimi. Tudi ni prisegel edino le na sv. pismo liberalizma ter neizprosljivo biča podkupljivost. Ta mož je obsodil ples okoli zatega teleta, kot glavni pogoj liberalnega bogočastja, in sicer tako ostro, nepristransko, brez ovinkov, da se je njegovih somišljenikov na kuruličnih stoléh polastila omotica in so se lovili za stol predsednika zbornice.

Besedi „korupcija“ in „napojnica“ bili ste vedno na vrsti. Človek bi bil skoraj mislil, da je vsa levica na zatožni klopi in pričakuje s svojimi pomagači zunaj zbornice smrtno obsodbe. Levičarji so molčali ali pa nerodno odgovarjali. Učinek se je hitro pokazal pri volilnih shodih, ktere so nepredvidni liberalni vodje sklicevali.

Dr. Kopp, ki hoče biti „res miranda populo“, akoravno je zagovarjal Reschauerja proti „Tiroler

Stimmen“ in tovarnarja Wiesenburga proti šaljivemu listu, moral je odstopiti. Reschauer je šel isto pot, in Wiesenburgu, možu mehkega srca, poslali so njegovi volilec pomenljivo svarilo.

Še nam zvoné srebrnjaki po ušesih, ki so jih podkupljivi listi prejeli, a sedaj ni več govor o podaljšanju privilegija severne železnice, temveč o podkupljivosti in neoskrjenosti. Kdor zna govoriti o idealih, kakor bi rožice sadil, in se pri vsaki priložnosti sklicuje na najvišje darove človeštva, kdor stopi pred občinstvo in kakor indijski fakir odgovarja od navadnega posla in prigovarja le abstraktne reči: za tega gotovo ni lepo, če se skrivaj zmuza v kako beznico, žganjarijo in se ga dobro navleče. Le poslušajte govornike leviške in berite njihova glasila „N. fr. Pr.“, „Deutsche Ztg.“ in druge, gotovo se prepričate, da je tako. Na jeziku prostost, nepristranost in še mnoge lepe zvené besede, v srci zavist, srd in druga zalega.

To so vspehi naše zbornice. Kako so pa tudi mogoči, ko traja le veden prepir, ko vlada ni odločna in se desnica mora ozirati na stotine strani, ali vsaj misli, da se mora ozirati. Plodovi parlamentarne večine so mali in komaj užitni. Vzemimo n. pr. le šolsko novelo. To, se vé, je gotovo, da kmetovalec ni kriv slabe letine, ali le v mali meri.

Gosenice, slana, moča, suša, toča pokončajo sadje na drevesu. Če se bode končal tako vsak boj, kakor za ljudsko šolo, bolje je, da se vse orožje skuje v denar in s tem ustanovljajo proste šole. Nič boljše ni bilo z reformo, kajti gledé maksimalnih ur je prej desnica podlegla kakor levica. Sovražniku se je namreč posrečilo, čistemu vinu priliti toliko vode, da je pijača prej voda ko vino.

Sami bi se goljufali, ki bi pričakovali v teh razmerah boljših uspehov in od puste zemlje okusnega sadja. Prihodnjo jesen in zimo stali bodo na površji državne ladije isti možje, mlatili bodo isto slamo, in vse bode pro nihilo. Tako se bo večno ponavljalo, ako se razmere glasov med strankama ne spremené.

Mogoče, da se vlada ne zanima za tako spremembo, da jej je sedanjí položaj celó ljub, o tem ne bomo sodili. Toda povdarjati pa hočemo, da narod avstrijski, bodi-si nemški ali slovanski ima

vzrokov dovolj, da se z vsemi silami upré proti daljši neprenosljivi situaciji. Mi živimo pod postavami, ki so jih skovali liberalci. Neljube, škodljive so nam, a ne moremo jih ovreči. In liberalci zopet pri sedanjih razmerah ne morejo pričakovati naravnih nasledkov. Povsod le navideznost, zmota in le malo resnice. Ni se mogoče izkopati iz liberalne dobe. Najboljše bi bilo, za večno pokopati nepraktične postav; toda nočejo jih, a hočejo vendar zmagati. Nerazumljivo! Od tod toliko zavijanja, juridičnih okretov in paradoksnih razlag!

In zakaj čaka vlada! Mi sicer ne vemo, a sodimo te-le vzroke. Vladni krogi še sami niso morda spoznali napačnosti prejšnje fabrikacije postav; ker kovači teh postav še sedaj sedé v službah in odločilnih mestih; in ker slednjič nočejo za saboj podreti mosta do liberalne rezerve. Kolikor časa bodo konservativci in liberalci v zbornici tako zastopani, kakor sedaj, ne moremo vladi očitati neodločnosti. Sedanji ministri se niso nikoli bahali s slavo hrabrosti in heroizmom prepričanja, in grof Taaffe ni nikoli trdil, da hoče biti politični mučenik. Nikar toraj prisojati možem, o čimur nočejo ničesa vedeti; s tem goljufamo sami sebe. Dolžnost avstrijskih narodov je le ta, pri volitvah pokazati svoje misli in želje, in znamenja prihodnosti so ugodna.

Če smemo sklepati iz volitev v deželne zbore na volitve v državni zbor, iz sedanjega vremena na meteorologične prikazni; potem smemo reči, da v prihodnje bode boljše.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. julija.

Notranje dežele.

Laška politika gledé Trsta postavila se je na novo stališče, raz ktere ga misli „irredenti“ z novo močjo na pomoč priskočiti. Tržaškimi „irredentovcem“ ni še zadosti, da v Tržaškem deželnem zboru grozovito strahujejo po Trstu prebivajoče Slovence z okoličani vred, oni hočejo pod svojo oblast spraviti tudi še ostalo Primorje, Istro z otoki in Gorico z Gradiško. Kakor se že nekaj časa semkaj po laških v Trstu in preko Adrije izhajajočih novinah čita,

LISTEK.

Spomini iz naših gorá.

(Dalje.)

Pot od Radolne naprej do planine na spodnji Krmi je ravna in mehka, ker se večidel po travniških hodi; le to, velika rosa je bila neprijetna, ki nam je vso obutev premočila. V dobri uri od Radolne smo dospeli do koč na spodnji Krmi in tam smo profesorja pustili, ker se od tam steza v kreber začne vzdigovati in si ni upal v breg nas mlajših dohajati. Po kratkem oddihljaji in po prijaznem poslovljenji od profesorja se vzdignemo mi trije, jaz, doktor in bogoslovec, spremljani od domačega psička, proti zgornji Krmi. Kolikor višje se pot vzdiguje, toliko bolj ozka postaja dolina, toliko bližje stopajo skoraj navpične stene Erjovine na desni in Debele peč na levi. Na vsi ti poti lahko opazuješ neznano lep jek. Če namreč v skalovje zaupiješ, namesto enega glasu več glasov nazaj dobiš in se ti zdi, ka-

kor bi kdo tvoje petje v pečeh z orgljami spremljeval. Tudi strel iz pištole, katero je doktor večkrat sprožil, je mnogobrojno odmeval, kakor da bi vojaki po gorah streljali. S tako zabavo in ker nismo bili še preveč trudni, smo v dveh urah dospeli do Zaspiskih koč, ki so v zgornji Krmi. Malokje na široki zemlji je morebiti kak kotiček tako skrit in pozabljen, kot ta kotel, v katerem imenovane koč stojé. Krog in krog visoke peč in razmetano skalovje, pešene meljine in z borovičem slabo obraščena brda, to je puščava, kakor si hujši misliti ne moreš. Vendar pastir, ktere ga smo v koči dobili, romantičnega svojega položaja kar nič ne čuti, ampak je zadovoljen, če mu ovce preveč po robih ne vhaajo, da zamore mirno v koči sedeti in tobak puhati. Ker mu je doktor brž smodko ponudil, je postal vesel in zgovoren in ni vedel, kako bi nam postregel. Vendar nismo druge potrebe potrebovali, kakor da nam je mrzle vode prinesel iz bližnjega studenca. Zjedjo in drugo pijačo smo bili tako zadostno preskrbljeni.

Od te koč se začenja zares težavna in silo strma pot na Velpolje (Visokopoljo) in tu ni nič pre-

več rečeno, da se lahko večkrat v koleno vgrizne, kdor po teh pragovih pleza. Pokazal sem tedaj tovaršema, kaj nas čaka, tudi sem jima povedal, da smo zdaj komaj na polpoti do triglavske koč, da bo zdaj solnce najhuje pripekalo (bilo je okoli 9. ure) in konečno sem jima dal na izbiranje, ali da se vrnemo, ali pa da naprej koračimo. Ker sta se za slednje odločila, smo jo mahnili v goro, ki nam je kar pod nogami rastla. Večkrat je bilo treba postati in oddahniti si; pa ker se tudi počasi daleč pride, smo tudi mi do vrha ali bolj prav rečeno do roba priplezali. Opomniti moram namreč, kako se človek v teh gorah moti. Če od spod gleda na kakšen rob, si misli, da bo plazenja konec, kadar tja gori dospe. Ali ko gori pride, se mu naenkrat še več in še viših takih robov pokaže in kar ga najbolj potlači je pa še to, da nobeden teh robov Triglav ni! Vendar smo pridši na ta rob vsaj to dosegli, da je zdaj pot nekoliko časa po ravnem peljala na Velpolje, kjer se strinjati poti iz Bohinja in Mojstrane. Bilo je okoli poldneva, ko smo prišli na Velpolje. Tam smo dobili starega Šesta, čakajočega

pečajo se Lahi z mislijo, da bi se omenjene pokrajine vse s Tržaškim mestom spojile, kjer bi bile potem v Tržaškem deželnem zboru zastopane in ondi zedinjenim lahom na milost in nemilost izročene. Istra bi sicer mnogo ne zgubila v tem oziru, kajti če tudi je letos toliko dosegla, da je smela v svojem slovanskem jeziku ondi govoriti, vendar je bil njen glas, glas vpajočega v puščavi. Razun domačih poslancev slovenskega kolena ga ni nihče poslušal in oziral se ni nihče nanj. Vse drugače godila bi se pa našim sosedom na zapadu, vrlim Goričanom. Ondi je sedaj slovenska beseda veljavna, potem bi bila morala utihniti; sedaj se ondi slovanci spoštuje, potem bi se zaničevala; sedaj je ondi Slovan na lastni zemlji kolikor toliko gospodar, pozneje bi bil hlapec. Nadjati se je toraj, da se Lahom ta želja ne bo vresničila. Slovani so v Primorju že sedaj povsod zatirana raja, da se Bogu usmili. Ako bi se pa združenje Trsta, Gorice in Istre v eno administrativno skupino izvršilo, hodili bi po nas sebični in grabežljivi Lahi kar brez vse milosti. Da omenjena spojitve, ki se pa brž ko ne na omenjen način nikdar zgodila ne bo, nima drugega namena, kakor „irredento“ razširjati in laškemu kraljestvu ob levem obrežji Adrije tla vtrjevati, je očitno. Da se pa ne bo vresničilo, skrbela bode Avstrija, pred vsem mora pa to biti naloga nas Jugoslovancev.

Čehi so z veliko navdušenostjo sprejeli gledališki vlak, ki je došel minoli teden v petek iz Budapešte v zlato Prago s 400 čehoslovanskimi romarji, ktere je spremljalo okoli 40 Madjarov. Ta gledališki vlak, ki se je iz kraljestva sv. Štefana podal na dolgo pot v neznosni vročini, je pač živ dokaz, da domovinska ljubezen človeku nikdar ne zamre v prsih, naj se mu na tujem tudi še tako dobro godi! Vlak je v Budapeštu obisipala na tisoče Čehoslovancev broječa množica, ki so odhajajočim naročali se solznimi očmi: „Oj pozdravite nam Česko vlast, pozdravite nam zlato Prago; sporočite našim rojakom, da tudi mi hočemo za Vami tjejak priti. Da le recite jim, da prav gotovo pridemo!“ Koder se je vlak peljal po severoslovanskih mestih, kakor so: Brno, Česka Trebova, Chotzen, Pardubice, Kolin, Česki Brod in zlata Praga, povsod pozdravljale so jih navdušeno mnogobrojne deputacije mestjanov, zadrug „Sokola“, pevcev, veteranov in drugih društev. Tisoči in tisoči zbranih ljudi klicali so jim povsod „Slava“ in „nazdar“ nasproti. Posebno impozanten pa je bil sprejem v Pragi. Pozdravil jih je dr. Strakaty, rekoč: „Čehi, rojaci! Posvečena so tla, na ktere ste stopili! Dobro nam došli v staroslavni Pragi. Dobro nam došli, dragi prijatelji, gospe in gospodje, ki ste v ptuji deželi ohranili zvesto svoje srce naši domovini. Tolikanj več ste vredni vse naše ljubezni, ker ste žrtvovali mnogo za daljno pot v zlato Prago“. Na to so se vrstili pozdravi in govori v Českem in madjarskem jeziku, in radovanja ni bilo ne konca ne kraja do pozne noči.

Volitve v deželni zbor gorenje-avstrijski razpisane so na 25. avgusta za kmetiške občine, na 30. avgusta za mesta in obrtniške kraje in na 3. septembra pa za velikoposestvo.

Čas, ko se velika gospoda po toplicah vozi, je tukaj. Kakor navadno do sedaj vsako leto, podal se je v toplice tudi letos **dalmatinski cesarski namestnik** general Jovanović. Preden se pa za nekaj tednov popolnoma odtegne državnikiškim skrbem, pomudil se je nekoliko še na Dunajskem dvoru, kjer bo poročal o političnem gibanju na Dalmatinskem. Politični položaj v Dalmaciji se je v teku enega leta na korist ondašnjih Slovanov zdatno izboljšal. Lansko leto še bili so si z Jovanovićem navskriž, letos gre že mnogo boljše. Struna je bila lansko leto napeta, da bi bila skoraj počila, stranki ste pa vsaka nekaj prijenjali in dobro je, če tudi bi lahko za Slovane ondi še boljše bilo. Da je tako nastalo, kakor je sedaj, zahvaliti se je edino le mo-

dremu in vstrajnemu postopanju dalmatinskih poslancev, ki so v vseh glavnih in vožnih vprašanjih v najtesnejši zvezi z vodjo dalmatinskih Slovanov, dr. Klaićem. Poslanci sprevideli njegovo zmožnost in previdnost, izročili so mu soglasno vodstvo naroda, Klaić je pa dokazal, da je kos izročeni mu nalogi!

Verifikacijski odsek v **moravskem deželnem zboru** sklenil je z 9 proti 5 glasovi, da se volitev cesarskega namestnika grofa Schönborna v okraji Gradišče-Bzenec ne potrdi. Slovanska manjšina se je predlogu vpirala, kolikor se je le dalo in vidé, da vse nič ne pomaga, napovedala je votum manjšine. Predlog večine sestavil je dr. Weeber, ter mu je pridejal dotične zapisnike in izkaze. Blizo 40 volilcev je neki navedel, ki niso edini gospodarji, temveč le pesestniki in zopet za 55 družih mu je znano, da niso posestniki dotičnih zemljišč, na ktere se glasi davkarska knjižica. Volilna listina ima po Weeberjevem poročilu 110 žensk vpisanih, ki so menda tudi volile; kdo je pa za nje volil, pa ni nikjer razvidno. Tudi ni nikjer zapisano, kdo se je poslužil priloženih 92 pooblastnic za ženske. 41 volilcev se je menda vpisalo še le potem v volilne listine, ko so bile te že popravljene. Ker je bil cesarski namestnik s 360 glasovi izvoljen proti 295, poročilo meni, da je pač opravičeno, ako se njegova volitev zavrže. Vsled tega naročili so že deželnemu glavarju, da naj v sporazumljenji z vlado skrbi za razpis novih volitev. Sicer pa pomisleki, ki jih dr. Weeber navaja, še nikakor niso „čisto zlato“. Nekaj glasov morda se bo zavrglo, a nadjati se je še vendar-le, da ostane Schönbornova volitev veljavna.

Hrvaški deželni zbor, ki je bil letos posebno vroč v dvojnem oziru, je preložen. Vroč je bil gledé silne vročine, kakoršne svet o tem času že mnogo let ne pomni, vroč je bil pa tudi gledé razburjenih debat, ki so se ondi vršile. Večinoma vse debate bile so viharne značaja, in mirna seja bila je že jako redka izjema. Mnogo se je ondi govorilo, še več kričalo, prepiralo, zabavljalo, zmerjalo, storilo za blagor naroda se je pa silno malo! Ena poglavitnih točk, ki je toliko ognja v zbornici napravila, je odstava ustave za časalanjskega upora. Debate in ukrepi trajali so dolgo časa in celó regnikolarna deputacija ima pri tej zadevi opraviti; kakošen bo pa konec vsega, še danes nihče ne zna. Kar se tiče grbov in grbov se tikajočih aktov, katerih predložitev je opozicija na vso moč zahtevala, ostalo je tudi še vse pri starem. Grbi brez napisov na poslopji, grbov tikajočih se akti pa v arhivu in — Bosna je mirna! Koliko vrišča in zmerjanja porodila je debata o budgetu, čegar polovica se je že pred zasedanjem deželnega zbora na podlagi indemitete porabila, in izvanrednega budgeta za leto 1884, bo še vsakdo znal. Koliko nesramnih psovok letelo je ravno pri teh debatih od Starčevićevcev na narodnjake, bo še vsakemu dobro v spominu. In čemu vse to? Vse za bobovo slamo in oslovo senco. Denar, za ktere ga so se prepirali, je bil za izdajo le še na papirji, v resnici pa je bil že davno izdan. Stalno vrednost ima edino le postava o ustanovi kmetijske šole v Požegi. Ta bo blagodejno vplivala po bogati Slavoniji kakor tudi Hrvaški, samo da pride v prave roke. Pomena vredna je bila tudi debata o preosnovi sodnij prve instance in o njihovi vpeljavi po bivši vojaški Krajini.

Zagrebski dijaki hočejo se silo „domovino rešiti“ iz ptujčenih rok. Mnogo jih je bilo zaradi tega že klicanih pred senat, ki se je v tem oziru tudi že med saboj posvetoval. Dijaki so vsi obstali, da so na lastnem shodu sklenili „domovino rešiti“, nikakor pa niso hoteli povedati, kdo je dotični „oklic“ sestavil in tudi ne, kdo ga je v zboru čital. Ob enem so pa nek enak oklic poslali tudi dalmatinskim dijakom, ktere vabijo v Zagreb, da se ondi s Hrvati vred vdeležijo oslobodjenja domovine!

Ogerski vladi nasprotni listi trdijo, da je vlada pri poslednjih **volitvah v državni zbor** edino le s pomočjo nemadjarov, osobito pa Slovanov zmaga in si večino pridobila, kar je tudi resnica, ktere nam najzlobnejši sovražnik Slovanstva ne more vtajiti. Iz tega bi pa moralo po logičnem potu slediti, da naj ogerska vlada pomisli, da ima v Slovanih vsak čas dobro, zanesljivo in trdno zaslonbo in bi jih iz ravno tega vzroka ne smela tako zatirati, kakor jih je do sedaj. Bati se ji Slovanov pač ni treba; krotke in potrpežljive duše so. Pač pak ji utegnejo mnogo pomagati, ako bo ona z njimi postopala, kakor se spodobi. Vsaj najpotrebnišo duševno hrano, brez ktere vsak narod prej ali pozneje izmrje, morala bi jim dovoliti. Mogoče je, da se ondašnjim Slovanom, tako Slovacom, Slovencem, kakor tudi Srbom zboljšajo razmere, kadar bodo Madjari iz Prage domov se povrnili, pripovedovali o slavnem sprejemu, ktere ga so jim Čehi v zlati Pragi pripravili. To morda bo Madjarom vendar-le oči odprlo, da Slovan ni tako krvoločna in divja zver, kakor so ga do sedaj madjarski in nemški šovinisti risali; temveč da je on pohlevna ovčica, ki je tudi z malo mrvice zadovoljna, samo da jo le dobi.

Vnanje države.

Snidenje **našega cesarja z nemškim** v Ebensee 5. avgusta letos potrjujejo ravnokar došle novice iz Berolina. Iz Ebensee podala se bosta vladarja v Ischl, kjer ju bode že nemški princ Viljem, vnuk cesarja Viljema, pričakoval, s katerim se potem nemški cesar 10. dan avgusta domov odpelje.

Nemci in z njimi vred Bismark in Moltke sta zadovoljna z opravičevanjem francoske vlade zaradi osramotene nemške zastave v Parizu. V merodajnih političnih krogih pripisuje se temu škandalu, ki ga je francoska „rodoljubna liga“ napravila, toliko manj pomena, ker se je francoski predsednik ministerstva takoj potrudil k nemškemu poslancu knezu Hohenlohe in ga je za odpusčenje prosil v tej zadevi. Nemška vlada je dotično diplomatično pismo ljudstvu v Berolinu in po drugih mestih tudi objavila. Pri vsem tem pa Nemci vendar-le niso pozabili Bismarka vprašati, kako naj bi se proti Francozom obnašali. Bismark je rekel: „Ravno tako, kakor da bi se ničesar ne bilo zgodilo. Francoska vlada prosila je nas za odpusčenje in to nam mora za sedaj zadostovati; kajti ona je nam prijazna“. Francoska vlada je pa tudi v resnici, vsaj na videz pokazala, da ji je v resnici na tem ležeče, da se škandalu ne prisoja kak večji političen namen, in iz tega vzroka odpustila iz službe političnega komisarja, ki je bil za časa škandala na dotičnem kraju narvoč, pa ni pokazal potrebne odločnosti, da bi ga bil zabranil. — Mislimo, da se ne motimo, ako trdimo, da bi tega ne bil noben francoski političen komisar storil. Kdor bi se bil pa razkačeni množici podstopil prigovarjati, naj nikar ne trga nemške zastave, tega raztrgala bi bila razkačena množica. Da, še celó za izdajaleca naroda bi ga bili proglasili. Iz tega vzroka se je tudi nadjati, da odstavljene komisar ne bode lakote umrl, temveč bo kar naenkrat, se vé da, prav po tihoma, drugo in morda še za stopinjo višjo službo nastopil.

Na štirinajsti dan t. m. pričela je v **Belgradu** srbska-narodna banka svoje delovanje z izdajanjem svojih papirjev ali srbskega papirnatega denarja, ktere ga je za poltretji milijon dinarjev (frankov) izdala in sicer v samih stotakih. V kratkem pridejo na vrsto petdesetaki. Kakor smo že omenjali, je ob enem tudi za področje svojega rokovanja znižala ondi silno visoke obresti in sicer za obrestovanje na 5½ odstotkov in za drugo blago pa na 6 odstotkov. S tem korakom, ki bo na razvoj srbskega narodnega gospodarstva blagodejno vplival, izpulila je narodna banka ondašnjo trgovino in obrtnijo iz židovskih rok, kteri so se do sedaj skoraj izključljivo z denarno operacijo ondi pečali in po svoji previdnosti

na sina, ki je nekaj turistov peljal na Triglav. Od tukaj se potrebuje še dobro uro do triglavske koč. Če tudi že precej trudni, vendar veselo nastopimo še zadnjo strmino, ki se vzdiguje med dvema skalnatima stenama. Kdor bo tukaj hodil, naj ne pozabi jek poskušati, ker je neizrečeno čist in prijeten; le pod malim Triglavom sem še lepšega slišal.

Do tukaj je šlo še vse dobro. Ali ko pridemo na prvi rob vrh Velpolja, smo se prehitro na levo obrnili, namesto da bi bili še kake pol ure nakviško in bolj na desno proti severu šli. Ker te zmote nisem precej zapazil, smo vedno dalje od prave poti zašli. Ko čez kake pol ure svojo zmoto spoznamo, sklenemo počiti in pokrepčati se, potem pa nazaj na pravo pot in na kviško do koč. Pa ta zmota nas je ob vso dobro voljo pripravila, še jesti se nam ni ljubilo; govorili smo malo, mislili smo pa vsak svoje. Doktor je nekaj mrmral v brado, vendar pa sem toliko razložil, da je rekel: Brez vodnika ne kaže iti v gore. (Pri teh besedah sem se jaz za ušesi popraskal.) Pa imelo je še kaj hujšega priti. Ko tako molče sedimo, kar se pridrvé od Bohinja in od Konjske planine gori strašne megle in nas naenkrat tako obdajo, da smo komaj drug drugega videli. Zdaj

nismo smeli nič časa zamuditi. Hitro skočimo pokonci in kmalo pridemo do kraja, kjer smo popred iz prave poti krenili. Tu srečamo vodnika Šmercevega Fronca iz Mojstrane, ki je nekega turista peljal in ki nam je tudi našo zmoto razjasnil. Povabil nas je s sabo in obljubil, da v dobri pol uri smo pri koči. Ali doktor ni bil več pri volji in tudi ni kazalo do koč hoditi, ker Triglava zavoljo goste megle tako ne bi bili videli, časa bi pa vendar precej zamudili. Spustimo se toraj navzdol; jaz naprej, una dva za menoj. Pot nazaj je bila dokaj težavna, posebno za doktorja, kteremu so se visoke pete po strani obrnile in ga v hoji zelo zadrževale. Opomniti pa moram, da smo nazaj gredé bolj tiho in nekako pobiti hodili; ni bilo tistega vriskanja in streljanja, kakor gori gredé. Misel, da smo toliko trpeli, svojega namena pa vendar ne dosegli, nas je tlačila. Še le ob 6. uri zvečer smo prišli do profesorja na spodnji Krmi, ki nas je že težko pričakoval, misleč, da smo bili na malem Triglavu, ali pa, da se nam je kaka nesreča pripetila. Ali kako se začudi, ko mu povemo, da nismo videli ne koč ne Triglava!

Ko smo si na Spodnji Krmi nekoliko počili in pokrepčali se, hitimo proti domu, kamor smo še le

z nočjo vred neizrečeno trudni in shojeni prišli. Pri večerji se nam ni ljubilo ne jesti, ne govoriti. Gledali smo, da pred ko pridemo v posteljo, dasiravno tudi spanje ni bilo mirno. Posebno doktor se je premetaval sem in tje; zdelo se mu je, da pleza čez visoke peči, ali da visi nad globokimi prepadi. Tudi govoril je v spanji, morebiti je pravil, da brez vodnika ne hodi v goré!

Po vsem tem je očitno, da nam je ta izlet popolnoma se pokazil. Posebno nas je pa to bolelo, da smo 14 ur po večidel hudih in strmih potih hodili, pa namena nismo dosegli, koč in Triglava nismo videli!

Doktor je krivdo na mene zvrčal; jaz pa nisem hotel biti kriv, ampak sem našo nesrečo drugim uzrokom pripisoval. — Kdo zna, sem rekel, če nam ni zato spodletelo, ker smo zjutraj najpopred žensko srečali? In tudi moja majhna zmota, ko smo bili že tako blizu koč, bi se bila kmalo popravila, da nas ni megla dobila. Če je Benedek zgubo pri Kraljevemgradu klumski megli pripisoval, zakaj bi jaz naše nesreče ne smel Triglavski megli pripisovati? —

(Dalje prih.)

ljudi drli, kakor so ravno vedeli in priložnost imeli. Saj je skoraj ni večje ulice v Belgradu, da ne bi po eden ali po dva taka barantača z denarji, (bankirji se jim ne more reči) ne imela svojih brlogov, kjer se denar za vsako ceno dobiti zamore, le za nizko ne. Kako da je razvoj trgovine taka samopasnost ovirala, dokaz je to, da so se menjice dobrih in trdnih firm po 12 do 20 odstotkov eskomptirale, o manj trdnih pa še govoriti ni. Sedaj bo vsega tega konec in trgovina se bo pomlajena razvila.

Rusija in Nemčija ste jeli vzajemno anarhistom na prste stopati. Noben Rus se ne sme daljši čas v Berlinu zadrževati, ako nima za to dovoljenja s potnim listom, ki se mora glasiti na lastno ime, kterege mora potem ali nemški poslanec v Petrogradu ali pa sploh kak nemški konzul na Ruskem podpisati, ob enem pa ondi pristaviti vzrok potovanja v Berlin. Sploh se pa v Berlinu sedaj silno strogo na to gleda, da ima vsak inostranec svoj potni list v redu.

Rumunski kralj Karol podal se bo na sprehod po Donavi proti Belemgradu, kjer se že priprave delajo za slavnostni sprejem svojega sosedu na iztoku. Ker so se politične razmere v poslednjih letih med Srbijo in Rumunijo nekoliko ohladile, zdi se politikarjem ta sprehod kralja Karola v Belgrad kakor nalašč za to, da se staro prijateljstvo med Srbi in Rumunci oživi in okrepi. Kraljeva palača bo do tedaj že popolnoma dodelana in bodo posebno notranji prostori menda neki silno krasni, kar bo veličastni sprejem še mnogo povelečevalo.

Egiptovska konferenca prišla je do nekakega razpوتا. Ako se bo dokazalo, da bode egiptovske upnike treba za nekoliko odstotkov prikrajsati, bodo to zastopniki tujih držav le tedaj dovolili, ako bode Anglež obljubil, da se za naprej vsacemu vplivu v Egiptu odpove, ter da se bodo vsi bodoči koraki gledé preosnove dežele pod stalnim nadzorstvom skupne Evrope Turčiji izročili.

V **Egiptu** je položaj silno nevaren postal. Ne le da so se vojski puntati jeli, temveč tudi policisti in orožniki žugajo z uporom. Angleži morali so v obrambo svojih ljudi kar na nagloma tri batalijone tjejak poslati.

Izvirni dopisi.

Z Goriškega, 17. julija. (Naši voditelji in razžaljeni narod.) Odbor Goriškega bralnega in podpornega društva slovenskega je za 6. dan julija napovedano svečanost v svoji celoti z največjo prepričanostjo vsled odločujočih vzrokov odložil in gledé neverjetnih nasledkov moral še v poslednjem trenutku odložiti. Razlogi in povodi za odborov sklep so se hitro po deželi in po vsem Slovenskem raznesli, in je ves slovenski narod gledé na objavljene razloge z isto prepričanostjo postopanje društvenega odbora, rekli bi, brezizjemno odobral in odobril. Društveni odbor in isto tako so v prvi vrsti Goriški Slovenci za trdno pričakovali, da jim pridejo dosednji voditelji naroda na pomoč, s tem da pridobé na meročajnih mestih povsem povoljnega zadoščenja. V tej nadi se je narod sam tolažil, ob enem pa se pogovarjal, kako bi se proti lahonstvu v bodočnosti obnašal.

Med tem so italijanski in nemški liberalni časniki na vse vetre raznašali lažnjive vesti, kakor da bi bil slovenski narod začel ščuvati in demonstracije proti Lahom napovedovati. Z druge strani so si pa v svoji slepoti v istih obrekljivih poročilih oporekali, naznanovaje, da pojde ali dr. Josip vitez Tonkli sam ali pa s cela deputacijo na Dunaj k Taaffe-ju poročat o žalostnih dogodkih v Gorici. Tedaj je lahonska svojat vendar s tem pripoznala, da se Slovincem krivica godi; drugače bi bili morali Lah se napraviti k Taaffe-ju s pritožbami. Tedaj telegrami so poročali na vse strani, da je že šel ali pa da pojde naš voditelj, dr. vit. Tonkli, na Dunaj. Poprej pa so Slovence našinci tolažili s krajšo potjo, češ, da naši deželni poslanci bodo v deželnem zboru vlado interpelirali; in že se je govorilo, da pride interpelacija na vrsto že 8. julija, potem iz nepomenljivih razlogov še le 14. julija, in prišel je v resnici tudi 14. julij, ali interpelacije le ni bilo od nikjer, dasi so jo menda celó vladni krogi z gotovostjo pričakovali. Včeraj, 16. julija, pa je bila deputacija pri Goriškem c. kr. okr. glavarstvu, in glavar je neki odgovoril deputaciji, da on je popolnem korektno ravnal, in da on ne more postopati drugače, kakor je postopal. Ako hočejo večje poročstvo dobiti in več doseči, naj prinesejo od Taaffe-ja ukaz, kteremu se glavarstvo takoj udá.

Čudno se nam pa vse to zdi najprej zunanje vedenje naših voditeljev. Zanikernost tiči že v tem, da so veliko dni potrebovali, predno so prišli sploh do kakega sklepa. Take stvari se morajo

hitreje vršiti. Potem so bili dogodki in razlogi na vse strani popolnem očitni in jasni; toraj pravi juristi vedó takoj, kaj je storiti in doseči. Še čudniše je pa to. Po svetu so dali naši voditelji razglasiti, da bodo vlado interpelirali določenega dne, to je 11. julija v Goriškem deželnem zboru, in so celó pri taknili, da hočejo izstopiti iz deželnega zbora, ako bi vlada narodu ne dala takoj zadoščenja. Od poslednjega sklepa so brž odstopili ali pri sklepu za interpelacijo so vendar ostali. S tem so narodu in svetu objavili, da tudi naši voditelji in deželni zastopniki pripoznaje, da se je narodu v celoti krivica godila, kajti izstop iz deželnega zbora se brez tehtnih vzrokov ne sklepa. Kljub vsemu temu ni prišlo do interpelacije v deželnem zboru; oni voditelj, ki je imel stvar in vso snov v rokah je menda našel na dan, ki bi se bila imela interpelacija staviti, da za interpelacijo ni nikakoršnega povoda, češ, da ni narod, ampak da je samo društvo razžaljeno. Ko bi bilo to res, potem je jako čudno, da so naši juristi voditelji to trditev izteknili še le post tot discrimina rerum. In če ni res narod razžaljen, tudi ni bilo povoda, da se je gospóda potrudila k c. kr. okr. glavarju, gospóda, med katero so bili tudi, če ne izključno, samo deželni poslanci. Ako je v stvari kaj tehtnega, potem se ni bilo treba bati poti — naravnost v deželni zbor.

Zdaj pa stavim to le alternativo: oni, ki so se z vlado pogajali za konečno utrjenje programa nameravane svečanosti, so svetu razkrili in objavili ali resnico ali pa laž. Ker je bilo pri konečnem pogajanju več oseb iz društvenega odbora pri c. kr. glavarstvu, moramo verovati, da so stvar prav razumeli in tako tudi prav narodu razglasili. Ako pa narod ni bil nalagan, potem nam je nerazumljivo, kako da naši juristi-voditelji niso mogli dobiti naposled razlogov za interpelacijo, ko se je istim juristom takoj od začetka tako jasna zdela. Pa pogledjmo stvar samo, kakor so nam jo objavili. Prvič je vlada ves od odbora postavljeni program popolnem odobrila. Na vladue „želje“ je društveni odbor potem isti program nekoliko omejil, vendar pa tako, da bi smela došla Tržaška društva priti v mesto z razpetimi zastavami. Pri konečnem razgovoru z odborom pa se je vlada pokazala, ne kakor da bi želje izrekala, ampak kakor stroga zapovednica tudi na strani, kjer bi se odbor ne bil mogel vdati. V tem tiči nasprotje, toraj nekorektnost vladnega postopanja. Ako se je odbor željam udal na nekatere strani, ni imela vlada pravice, za ukazovati, da mora iti društvo k slavnosti na Kostanjevico po neki cesti, ktera je razglašena in odločena živini, ktera se goni na trg. S to diktatorično napovedano omejitvijo je bila vlada tudi izrekla se, da ne dá društvu poročstva za varnost, ako se ne vdá. Toraj bi bilo moralo društvo ostati brez varstva, ktero bi mu bila morala vlada določiti, ako je program dovolila, toliko bolj, ko ga je jako skrčila.

Tudi je vladni policijski komisar se neki jako čudno obnašal gledé na zagotovljenje varstva, tako, da društvo bi bilo utegnulo priti v velike nevarnosti. Po tem pa menimo, da je velik razlog za interpelacijo tudi v tem, da je vlada vedela, kako so se v nekih krčmah nakupili polni sodi vina, ki bi se bilo druhalu zastonj razdeljevalo na dan in večer nameravane slavnosti, in vlada vendar ni storila koraka, da bi se bila taka irredentovska in pobalinska početja zaprečila. Vlada je dobila tudi pretilna pisma, in vsled tega bi bil moral c. kr. okr. glavar sam, če je omejen, prositi na dotičnem mestu za dovoljenje, da se mu dajo vojaki v namen, da se od vlade potrjeni program od iste vlade potrjenega lojalnega društva varno in brez strahu izvrši. Vlada bi bila tako varnost toliko lažje dosegla in podelila, kolikor bolj sama dobro vé za mahinacije in osebe, ki v Gorici c. kr. vladí in ne samo mirnim Slovincem skrbi nakopujejo.

Konečno pa je tičal največi povod za interpelacijo v tem, da je vlada dovolila in pismeno potrdila dovoljenje, da smejo društva priti v mesto z razvitimi zastavami, v tem, ko je Goriški župan par dni pred nameravano svečanostjo lažnjivo poročal v starešinstvu gledé na to stran, ko je trdil, da Slovenci morajo priti v mesto z zavitiimi zastavami. In ta laž se je smela celó tiskati, in tiskano poročilo se je razdelilo po mestu na vse strani. Vlada bi bila morala skrbeti, da Goriški župan krivo poročilo takoj javno prekliče in isto tako popravo tiskano razdeli med meščanstvo, in sicer do časa, t. j. vsaj do 5. julija. Tega pa vlada

ni storila, pa bi bila morala storiti, ker ona ni vedela, da društveni odbor svečanost odloži, pa tudi tako bi se bilo moralo skrbeti, da se ona laž prekliče. Ta laž pa se ni popravila do današnjega dne, in je ta laž poleg drugih nekorektnosti največ kriva, da je društveni odbor moral slavnost odložiti. Kajti, ko bi bilo laško meščanstvo, ki se je ravnalo po krivem županovem poročilu, videlo razvite slovenske zastave, če tudi so bile od vlade dovoljene, nastal bi bil hrup in kdo vé kaki hudi nasledki, ker tudi Slovenci bi se ne bili udali, misleč, da smejo iti z razvitimi zastavami, potem ko je vlada v to privolila.

S tega stališča moramo društveni odbor pohvaliti, da je tako modro ravnal in svečanost odložil. On je bil previdniši nego vlada sama, ki ni sprevidela, kaka nevarnost preti Slovincem iz nasprotja vladnega dovoljenja in poročila Goriškega župana. To nasprotje samo je že tolikega pomena, da je bilo vredno vlado interpelovati, zakaj ni skrbela, da bil Goriški župan svoje krivo poročilo stante pede po poti tiska in javne izjave popravil. Dodati nam je še, da v interpelaciji bi bilo moralo tudi prašanje stati, kako je to, da državno pravdníštvo ni zasačilo hujkajočega članka „La grande Slovenia v Corriere-u“, in kako je to, da se italijanski list, kedar se zaseže, vselej zaseže tako, da ga mesto že povsod bere. Pa vse to je postransko gledé na prejšnje točke, in slovenski svet naj sodi sam, ali je bil povod za interpelacijo v deželnem zboru vtemeljen ali ne.

Narod pa je na vse to zarad popustljivosti naših voditelj silno potr, malo da ne obupan; ali obup se utegne spremeniti v maščevanje; kajti z narodovimi čuti se ni igrati! Tudi imajo veliko odgovornost oni, ki narodovega čutjenja sedaj ne porabijo; narod je na pravi poti, ker se mu je čut za pravico vzbudil in bi rad v pojedinceih in v celoti vse žrtvoval, da bi se rešil v bodočnosti krivic, s kterimi ga njegovi sovražniki sedaj tako posmehljivo teptajo. Ko bi le imeli koga, kteri bi nas znal voditi za gmotno samostojno gibanje in za samostojno narodovo domačo trgovino, zdaj bi utegnil kaj koristnega in častnega izvršiti. Da pa naposled ne pozabimo politične strani, je pri nas zdaj eno mnenje, ki hoče, da se obrnemo do više instancije, in naš voditelj in državni poslanec vitez dr. Tonkli ne bi imel nikakor čakati, da bi ga narod posebe naganjal, ampak upati je, da pojde po svojem lastnem nagibu na Dunaj zahtevat zadoščenja, in da se preložena svečanost še z večjo slovesnostjo izvrši. To pravico ima slov. narod na Goriškem tudi zahtevati, ker dr. Tonkliju je v prvi vrsti v tej dobi izročil svojo narodno in politično osodo. Odlagati pa stvari nikar, da se ne bode kaj zamudilo. Narod mora izvedeti, kako se hoče z njim nadalje ravnati!

Domače novice.

(*Nadvojvoda Albrecht*) je v Ljubljani. Pripeljal se je sinoči ob 10. uri z gorenjskim vlakom. Na južnem kolodvoru sprejeli so ga Ljubljanski vojaški in civilni dostojanstveniki. Danes zjutraj pregledoval je vojake na velikem vežbališču „pri Fužinah“.

(*Novi doktorji slovenski*) postali so: C. kr. avskultant g. Edvard Volčič in g. Peter Lahainar jezična doktorja; g. Karol Štrekelj pa doktor modroslovja.

(*„Tamburaši“ iz Osjeka*) svirajo včeraj in danes zvečer v čitalnici Ljubljanski. Vstopnine ni nobene, zabava pa jako prijetna in to tim več, ker je te vrste godba pri nas nenavadna in nekaj novega. Tamburaši imajo uredjene svoje tamburice od najmanjše, kakor dobro ravnalo široke do največje, ki je velikemu basu podobna, za orkester.

(*Stepli so se pijanci*) blizu klavnice proti Štepanji vasi sinoči ob 1/2 9 zvečer. Ker je znano, da ima pijanec večjo srečo, kakor pamet, se tudi tukaj hvala Bogu, ni nobena večja nesreča prigodila.

(*Zasečena*) je bila večerajšnja številka „Slov. Naroda“.

(*Umrli je*) na Blanci pri Sevnici gosp. Alojzij Lenček v 58. letu svoje starosti, v nedeljo zvečer ob pol osmi uri. Pokojnik je bil izboren narodnjak in zaveden sin majke Slave, kar je z besedo in dejanjem ob vsaki priložnosti kazal. Narod ga je posebno počastil s svojim zaupanjem odkazavši mu mesto državnega in deželnega poslanca. Naj v miru počiva.

(Is Celja) se nam piše: Prihodnjo nedeljo obhaja preč. g. superjor Jakob Horvat pri sv. Jožefu poleg Celja svojo zlato mašo. Opravilo se bo vršilo ob 7. zjutraj. Mnogaja leta tako gorečemu vodji č. gg. misijonarjev!

(Umrli) je v Celji g. Stuhec, pravoslovec, sin g. deželnega svetovaleca g. Stuhca.

(Pri Celjski sodnji) se ima danes, to je 22. julija, vršiti glavna obravnava zoper 5 posestnikov iz Celjske okolice. Reč je ta-le: Nad 30 Celjskih župljanov se je pritožilo pred nekaterimi meseci zoper g. Celjskega opata pri preč. škofijstvu v Mariboru, rekoč, da oni ž njimi ne ravna, kakor bi morali ravnati kot njih dušni pastir. V dokaz te trditve se gosp. opatu očita to in to. Škofijstvo je pritožbo v izvirniku poslalo g. opatu v zagovor. G. opat pa izroči pritožbeno pismo okrožni sodnji, ki je poklicala vse može, ki so bili podpisani na pritožbi. Vsled te preiskave je g. dr. Glantschnigg tožil pet posestnikov in g. Likarja v Celji, ki je pisal ono pritožbeno pismo na škofijo zaradi razžaljenja časti. Ta sodnijska preiskava in obravnava je zopet kakor voda na mlin Celjskih nemčurjev, da bojo pri volitvah v sredo, četrtek in petek toliko lažje zopet motili in zapeljevali naše kmete, kazajoči na njihove zatožene sosede.

(„Slovenski Delavec“) imenoval se bo nov list, ki bo začel drug mesec v Trstu izhajati. Naloga mu bo na podlagi postav ozirati se na težnje delavca in njegove pravice nevstrašeno zahtevati. „Slovenski Delavec“ se ne bo pečal s tisto pogubno socijalno politiko, ki si je v sorodu z anarhizmom, temveč bo delavski stan zastopal na podlagi lojalnosti zagovarjajoč socijalne težnje njegove.

(Treščilo je.) V nedeljo popoldne peljale so se tri gospe iz Trsta v Sežano. Na Opčino so dospele ravno, ko je bila ondi največja huda ura. Kar se zabliška, kot bi se bila zemlja vžgala, konja se pa mrtva zvrneta na zemljo. Puh je pobil tudi voznika na tla. Gospem se pa ni drugega zgodilo, kakor prestrašile so se silno.

Razne reči.

— Letina po Ogerskem letos pač ni taka, kakor so se nadjali. Posebno pšenica se je slabo obnesla. Nadjali so se je mnogo, obilni dež je pa vse nastavke pokončal. Nažanje se je silno malo, in še ta je slaba, kar je je. Boljši je pridelek ječmena; oves pa posebno dobro letino obeta. Ravno tako bogato obnesla se bo turšica. Krompirja, repe, pese in korenja, z eno besedo, surovine bo na ostajanje; tudi vina bo zadosti, prav dobro pa menda ne bo! Sadja ni, ker je pozeblo, edino češplje lepo kažejo.

— V Rešici pri Temešvaru pokazala se je kolera nostras. 17. t. m. obolev je za-njo delavec in je čez 18 ur umrl. Tako poroča dopisovalec iz Temešvara v „Politik“. Če pa le ne bo jutri zopet preklical?

— Kolera na Francoskem se širi iz Marseilla proti severozapadu. V Arles-u so umrle 4, v Sisteronu 2 in v Nimes-u ena osoba za kolero. V Parizu je napadla „kolera nostras“ tri osebe, ena od teh je ozdravila.

— Lansko leto se je prodalo na Českem smodk za 9 milijonov in 397.639 gold., cigaret za 260.423 gold., tobaka za kadenje in nosljanje za 8 milijonov 909.199 gold. Tobačen davek je tedaj samo na Českem v enem letu presegel 18 milijonov.

— 1. julija se je pričel v Rimu cerkveni proces, da se proglasi kraljica Marija Kristina Savojska za svetnico. Marija Kristina je sestra cesarice Marije Ane, ki je pred nekoliko meseci v Pragi umrla. Rojena je bila 12. sept. l. 1812 v Cagliari in je hči Marije Terezije in Viktorja Ferdinanda II. kralja Napolitanskega in mati kralja Frančiška II. Umrla je l. 1836. Pokojni sv. Oče so jo proglasili že leta 1859 za blaženo, da bi jo pa še za svetnico proglasili, si je pa veliko prizadelo njena sestra Marija Ana. Zdaj se bo izpolnila njena želja.

— Les iz slame. V Ameriki delajo les iz slame. Ta novodoben izdelek prihaja v kupčijo v podobi desk, ki so dolge 3.7 metrov, široke 0.8 m. in debele od 1—3 centimetrov. Ta les se dá ravno tako obdelati z vsacim orodjem, kakor hrastov les, dá se barvati in polirati, razun tega pa ne gori tako rad, kakor naraven les. Ta umeten les napravi že zdaj naturnemu lesu veliko konkurenco kar ni čuda posebno zdaj ne, ko se gozdi na vse mogoče načine vničujejo in je tudi v Zedinjenih državah težko dobiti les 0.8 m. širok. Slama pa raste v Zedinjenih državah vsako leto v ogromni množini, tako da nima skoro nobene cene. Na neizmernih žitnih poljih v Ameriki se navadno samo klasje odreže, slama se pa pusti na polji in sožje.

— Duhovnikova oporoka. Pod tem naslovom je priobčil „Čech“ sledeče vrstice: V Liberecu (Reichenberg) je umrl naddekan Franc Simm, ki je zapustil takole oporoko: Za pogreb je zapustil 600 gld., za Requiem na dan smrti 100 gld., za dve maši 100 gld., za Libeške sirote 500 gld., za križev pot v cerkvi sv. Križa 200 gld., za nov plašč v tej cerkvi 800 gld., bolnišnici 1000 gld., 2000 gld. pa hiralnici, ki naj se izroči kakim redovnicam, 100 gld. šoli, katoliškemu gospejnemu društvu 300 gld., da bi še nadalje skrbele za snažnost hiše božje s cerkvenim perilom, cerkvenim pevcem 50 gld., onemoglim ognjegascem 100 gld., katoliškemu društvu 50 gld. in društvu sv. Vincenca 100 gld. Gluhonemi ustav dobi 300 gld., hiralnica v rojstnem kraju 500 gld. in reveži na dan pogreba 100 gld., V nadi, da se povrnejo zopet časi, ko se bo več gledalo na čast božjo, kakor zadnje čase je odkazal testator 4000 gld. za zidanje cerkve v rojstnem kraju Vizutali in za cerkev v Liberecu isto tako 4000 gld. To je oporoka, ki dela pokojniku gotovo čast in ki bo gotovo pripomogla k sreči njegove duše na onem svetu.

— Šolstvo na Angleškem. Na Angleškem in v Wallisu je 18.540 šol, v katerih ima 4.670.000 otrok prostora; vpisanih jih je 4.273.000, šolo obiskovalo jih je pa počez 3.127.000, toraj 73 odstotkov. Šolski stroški za lansko leto so znašali 3.016.167 liber šterlingov. V 15 letih so se šolski stroški v Angliji in v Wallisu povišali za 318 odstotkov, na Škotskem pa za 296. L. 1869 je bilo tu vpisanih otrok 1.797.388, letos pa 4.842.549.

Telegrami.

Toulon, 22. julija. V Toulonu včeraj 12, v Marseillu 24 mrličev za kolero. Vodja javnega zdravstvenega urada v Parizu je zatrdil, da v Pariških bolnišnicah do sedaj ni bilo še nobenega slučaja kolere ne azijskega, ne sporadičnega značaja. Bolniki, kateri so umrli, pomrli so vsi za raznimi družimi boleznimi.

London, 22. julija. V HydeParku velika demonstracija proti zbornici poslancev za preosnovno volilne pravice. Sešlo se je več nego 60.000 ljudi.

London, 22. julija. Kitajcem so Francozi osemndnevni obrok za pet dni podaljšali, ker se nadjajo, da bosta med tem časom Patenotre in namestni kralj dovršila pogodbo.

Umrli so:

19. julija. Antonija Kurent, šivilja, 19 let, ulice na Grad št. 2, jetika.

V bolnišnici:

18. julija. Meta Sešek, gostija, 65 let, pljučnica.

19. julija. Anton Pajk, gostič, 77 let, Marasmus senilis.

Tuji.

20. in 21. julija.

Pri **Malič**: Dr. Avgust Weiss, iz Amasie. — Ana Möhlich, zasebnica, s stričkinjo, iz Trienta. — Ed. Knot in R. Scherffig, trg. potovalec, iz Trienta. — Helena Polter, trg. soproga, z družino, iz Zagreba. — Anton Serjauc, učenec trg. šole, iz Maribora. — Franc Rožič, trg. potovalec, iz Brežic. — Nj. ces. visokost, general-inspektor fm. nadvojvoda Albreht, z Dunaja. — Ignacij Fletzer, s soprogo, iz Karlova. — Karl Frischler, iz Djakova.

Pri **Slonu**: Ig. Oseis, trgovec, z Dunaja. — Josip Hubad, c. k. gimn. profesor, z Dunaja. — Petermandl, zasebnik, s soprogo, iz Gorice. — Josip Raunacher, trgovec, s sinom, iz Malborgeta. — Lovrenc Bas, c. k. notar, s soprogo, iz Celja. — Janez Ferjančič, c. k. okr. feldvebelj, s soprogo, iz Litije. Mat. Poženkovič, zasebnik, iz Pkate. — Frankl, Arlt in Speckmayer, trg. potovalci, z Dunaja. — Hugon Pfeiffer, trgovec, iz Elberfelda. — Karl Schipp, glavni zastopnik banke „Donau“ iz Gradea. — M. Kohn, trgovec, s soprogo, iz Trsta. — Janez Leban, trgovec, z družino, iz Trsta. — Petermandl, zasebnik, s soprogo, iz Gorice. — Hilda Megušar, zasebnica, iz Idrije. — A. Pogačnik, trgovec, iz Cirknice.

Pri **Tavčarji**: Janez Vrhune, jurist, z Dunaja. — Dr. Avgust Masovčič, iz Sinja. — Water in Bowiny, zasebnika, iz Anglije. — Arhur Makivitz, trgovec, iz Hamburga.

Pri **Astrijskem cesarji**: Frid. Strusle, jurist, z Dunaja. — Edvard Münchreiter, medicinar, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: Frid. Lederer, trg. potovalec, iz Prage. — Ludovik Drozdovsky, železn. inženir, iz Lvova. — Peza in Ana Eberl, zasebnice, iz Gorice.

Zitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 40 kr., — domača 8 gl. 05 kr. — Rž 5 gl. 78 kr. — Ječmen 4 gl. 45 kr. — Ajda 6 gl. 40 kr. — Proso 5 gl. 75 kr. — Turšica 5 gld. 60 kr. — Oves 3 gl. 46 kr.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 58 gl., Rio 49, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 98, Cejlon 74—120, Java 64, Mokka 97—106.

Sladkor po 21.50—30 gld.

Dišave: poper 88 gl., žbice 63—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 10, iz Smirne 18, rozine 10, pomorance 5, limone 3 za vsak zaboj, rožiči 5, mandeljni 85.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 43, angleško 34.50, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: ameriški 76, indijski 48.

Ježice po 11—25 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 55, ogerska 62, špeh 57.

Žito: pšenica ruska 9.25—10.—, laška 10.25, koruza 6.50, rž 7, oves 7.50, fižol 11—12, grah 13—15, riž laški 18.75, indijski 12.— goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. julija.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 65	kr.
Sreberna	81	60
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	30
Papirna renta, davka prosta	95	90
Akoije avstr.-ogerske banke	857	—
Kreditne akoije	160 gld. 301	70
London	121	75
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	76
Francoški napoleond.	9	67
Nemške marke	59	55

Od 21. julija.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 10	kr.
„ „ 4%	91	40
„ „ papirna renta 5%	88	55
Akoije anglo-avstr. banke	200 gld. 108	75
„ „ Länderbanke	101	50
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	534	—
„ „ državne železnice	317	25
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	214	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125	—
4% „ „ 1860	500	135
4% državne srečke iz l. 1864	100	168
4% „ „ 1864	50	168
Kreditne srečke	100	175
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	35
Ferdinandove sev.	105	75
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50

Zur Congrua-Frage

des

katholischen Seelsorge-Clerus in Oesterreich

von

J. Martini,

Weltpriester.

Tretji pomnoženi in popravljani natis.

416 strani v osmerki 1 gl. 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Kakor je bilo pred nekaj dnevi v „Slovenec“ naznanjeno, je spisatelj te knjige, izišle pod tujim imenom „Martini“, preč. gosp. dr. Misja, prihodnji škof Ljubljanski. — Prečastito duhovstvo Ljubljanske škofije zna toraj to delo na novo in bolj zanimati, kakor pred, dasiravno je vsebina sama vsega pozora vredna.

K naročevanju se priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

**Poli-
tura**
(9) **za**
**mobi-
lije,**

ktere se lahko vsakdo posluži, da si zlika svoje stare mobilije, ki se že po prvem likanju svetijo kakor nove. Cena za vsako steklenico 1 gl. 20 kr. proti poštnem povzetji razpošilja

L. Epstein,

Wien, VI., Getreidemarkt 17.

Imamo jo!!

Po vstrajnih študijah posrečilo se je dr. pl. Bendenu izumiti

pomado za lase,

o kateri se lahko z dobro vestjo reče, da je na svojem mestu. V čisto kratkem času po tej pomadi priraste gosta i. repka brada, kakor tudi lasje; zabranjuje pa tudi izpadanje las. Izumnik je porok za brezpogojen vspeh. (41)

Steklenica velja 2 gl. a. v.

Edina prava se dobi pri izumniku dr. pl. Benden-u v Pragi, Salmove ulice šte. 7, kamor je treba denar predposlati.